

- א) עירובין סב: א
- ב) קידושין כח: א, ג' ב' ב' ב' ב' ב'
- ג) מגילה ו: י"ג, י"ד
- ד) קידושין כ" ב"ק ק"ב
- ה) עירובין ל: א
- ו) עירובין ט: א
- ז) עירובין ט: ב
- ח) עירובין ט: ג
- ט) עירובין ט: ד
- י) עירובין ט: ה
- יא) עירובין ט: ו
- יב) עירובין ט: ז
- יג) עירובין ט: ח
- יד) עירובין ט: ט
- טו) עירובין ט: י
- טז) עירובין ט: יא
- יז) עירובין ט: יב
- יח) עירובין ט: יג
- יט) עירובין ט: יד
- כ) עירובין ט: טו
- כא) עירובין ט: טז
- כב) עירובין ט: טז
- כג) עירובין ט: טז

תורה אור השלם

- 1. אם כסף תלקח את עמי את הדעני עמך לא תקח לו בנפשה לא תשימון עליו נפש: שמואל כב כד
- 2. כספו לא נתן בנשך וישחור על נקי לא לקח עשה אלה לא ימוט לעולם: תהלים טו ה
- 3. טהור עיניו מן ראות רע והביט אל עמל לא תוכל לקח תביט בוגדים תחריש בבלע רשע צדיק מנמו: חבקוק א יג
- 4. ובי ימוך אהיך עמך ונמפר לך לא תעבר בו עבדת עבד: ויקרא כה לט
- 5. ובי תשיג דר גר ונושב עמך ומוך אהיך עמו ונמפר לגר תושב עמך או לעקר משפחתו: ויקרא כה מז
- 6. ויקרא מעמך הוא ונבוי עמו ושב אל משפחתו ואל אשת אביו ושוב: ויקרא כה מא
- 7. ובי ימוך אהיך ומוך ידו עמך ותחזק בו גר ותושב וחי עמך: אל תקח מאתו נשך ותרביית ויקרא מאלהיך וחי אהיך עמך: ויקרא כה לה-לו

גליון הש"ס

גם אין הגר נקנה בע"ע. עין כ"ב דף ד' י"ג ע"א ב"ש"י ד"ה ה"ג ופסוק: ספ"ד ח"פ ה"ש"י ע"ין ג' ע"ין דף מ"א ע"א ח"פ ה"ג ד"ה י"ג: שם ד"ה י"ג: עין לקמן דף ק"א ע"ב ח"פ ה"ג מנכ"ד:

כדי חיו. הוירו לו ויותר מכאן אסור מדרבנן דלמא אתי למיסקך: **רבינא אמר.** מתנינו דקמיין מלוין אותן ברביית בתלמוד חכם עסקינן: **טעמא מאי אמרו רבנן.** רביית נכרי אסור שמש ירגיל הנכרי אללו וילמד ממעשיו. לא גרסינן דלמא אתי למיסקך: **אס**

כסף תלוה את עמי. עמי ונכרי זאין ללוות עמי קודם: עניי ועניי עירך. עניי שהם קרובין וממשפחתך: **ענייך קודמין.** דכתיב עמך הקרובין לך: עניי עירך קודמין לעניי עיר

אחרת. דהנך הוו עמך טפי: יורד עמו לחייו. רגיל להתקוטט עמו כאלו הכהו וכאלו זא להורגו. ואני שמעתי רשאי לירד לתוך אומנותו של חזירו ולמעט מוונותיו של חזירו וקשה בניי שימירו חכמים לישראל להנסי ולגמול רעה ועוד דאמרין בכמוצות (דף ג.) עד שמים עשרה שנה מתגלגל אדם עם זנו מלאך ואיך יורד עמו לחייו ומאי יורד לתוך אומנותו איכה פלו לייסרו ולכופו לתורה קאמר: **פלוני כפר.** שהלוח ישראל ברביית: **מסמוטטין.** דוק הכי עושה אלה לא ימוט הא אס נתן בנשך ימוט: הללו מסמוטטין ועולין והללו כו'. והכי משמע קרא כל עושה אלה לא ימוט לעולם כלומר ואס ימוט אין מוטטו מוטט עולם אבל הנותן בנשך ימוט לעולם: **זדיק גמור אינו זולע.** ואע"פ שמתמוטט עולה ואינו זולע לעולם: **ולא כן אלא לגר.** לעיל קאי. ורישא דבריינא זמנסכת ערכין (דף ל.) זא וראה כמה קשה אצקה של שביעית אדם נושא ונותן צפירות שביעית סוף מוכר מטלטליו כו' עד לא זאת לידו עד שמוכר עלמו שנתמך נומכר לך ולא לך אלא לגר: **נמכר לעבודת כוכבים.** לחטוב עיניו ולשאוב מים: **אמר מר.** השאם מפרש מאי קשיא ליה דקאמר איני יודע מהו: לאו

אורח ארעא. שהוא מתייחד עמה: **גמריי דמיני קני.** הנקנה צעזד עברי קונה צעזד עברי: דמיני. דיש חילוק בין ההנכר לנכרי לנמכר לישראל: **הנרצע.** צעזד עברי [הנמכר] לישראל ומה האדון קודם היובל: אינו עובד לו אס הבן ולא אס הבת. שנאמר (שמות כה) ועברו לעולם ולא לבן: והנמכר לנכרי ילפינן בקדושין (דף ט:) וחשב עם קונהו ולא עם יורשי קונהו: **אניע** לה. מומזק ננוע הוא בעיניו שאס יקלקלו יחד לא יתפאר לגלות הדבר הלך אסור לקנותו: **פריץ לה.** ויראה היא להפקיר לו את עצמה: לא הרבי כלנא. לא מגדל כלנא שמש תקלקל עמו: **אניע** לה. ובטוחה שלא יודע: **כיון דמסריך סריך מירספא.** להיות נרצעת לו: **גר תושב** שקיצל עליו שלא לעבוד עבודת כוכבים ואוכל זבלות: **אל תקח מאסו כסיב** אלא תקח קאי וכי כתיב כו' תושב לענין ומי עמך כתיב שאתה מלווה להחיותו: **אכל אסא נעשה** לו ערב. ערבו של לוח כנגד המלוה: ערב

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

ע"א.

עין משפט גר מצוה

ק"א מ"י פ"ה מהלכות מלוה וזה הלכה ז' פסוק לאוין ק"ב ט"ו ע"א: ק"ב מ"י פ"ה מהלכות מלוה וזה הלכה ז' פסוק לאוין ק"ב ט"ו ע"א: ק"ב מ"י פ"ה מהלכות מלוה וזה הלכה ז' פסוק לאוין ק"ב ט"ו ע"א:

לנכרי שרי וע"ל דכני נח לא הוחרו מן הרביית והוחרו גברא דלא קס צבקעת דורא זא לא היה עושה שלא היה שעת מחייב כל הממים ולא נענש זה יותר משאר ממים שלא היו צבותה שעה אלא חזיריו וכו' שצביל שמהירו מן הרביית אע"פ שלא נטוו כמו שקיימו אבותינו את התורה אע"פ שלא ניתן להם:

אדם קורא לחבירו רשע יורד עמו לחייו. כתיב צמטות הגאונים שס רב לדוק גאון יורד עמו לחייו רשאי לשרוף שליט בתורתו ופימה גדול מנין לו זה:

הא חיונין דלא עבדי הכי ומתמוטטין. וא"ת דלמא משום שאר עבירות הכמוצין זכותו פסוק ושומד על נקי לא לקח וי"ל דפריך לחיונין דליקיס גמורים נמי מתמוטטין א"י לר"ע פריך דלריש צפוק מכוח (דף כד. ע"ג) עושה אלה עושה אחת מכל אלה לא ימוט:

אין לעקר זה הנמכר לעבודת כוכבים עבדה. וא"ת למ"ל למכזה בתר עקר משפחת גר דהיינו נכרי כיון דנמכר לעבודת כוכבים א"כ נמכר לנכרי וי"ל דה"ל לעבודת כוכבים של ישראל כיון פסלו של מיכה א"י אזי לאו דכתיב משפחת גר ה"ל דעקר היינו נכרי אבל לא למך דאלטריך משום גאולת קרובים דמגר מושב נפיק כ"ס נכרי:

אינו עובד לא את הבן ולא את הבת. אגז צן נקט בת דאפילו נמכר לישראל אינו עובד את הבת: **ל"א תרבי בלבא.** משום לוח שפמים זעמלא לני שהלך אחריה ע"ה שלא נחשבו ישראל על החוכר ועל הבתמה וגם אין אסור להתייחד: מלאו

מכירה וגר תושב האמור לענין רבית איני יודע מהו הוא גר צדק האמור לענין מכירה דכתיב וכו' ימוך אהיך עמך ונמכר לך ולא לך אלא לגר שנא' לגר ולא לגר צדק אלא לגר תושב שנא' לגר תושב משפחת גר זה הנכרי כשהוא אומר או לעקר זה הנמכר לעבודת כוכבים עבדה אמר מר ולא לך אלא לגר שנא' לגר למימרא דגר קני עבד עברי ורמינהו וה"אין הגר נקנה בעבד עברי ואין אשה וגר קונין עבד עברי גר לא נקנה בעבד עברי ושב אל משפחתו בעיניו והא ליכא ואין אשה וגר קונין עבד עברי אשה לאו אורה ארעא גר נמי גמירי דמקני קני דלא מקני לא קני אמר רב נחמן בר יצחק אינו קונה ודינו כישראל אבל קונה ודינו נכרי דתניא והנרצע והנמכר לנכרי אינו עובד לא את הבן ולא את הבת אמר מר ואין אשה וגר קונין עבד עברי נימא דלא כרבו שמעון בן גמליאל דתניא אשה קונה את השפחות ואינה קונה את העבדים רבן שמעון בן גמליאל אומר אף קונה את העבדים אפילו תימא רבן שמעון בן גמליאל ולא קשיא כאן בעבד עברי כאן בעבד כנעני עבד עברי צניע לה עבד כנעני פריץ לה אלא הא דתני רב יוסף ארמלתא לא תרבי כלבא ולא תשרי בר כי רב באושפיזא בשלמא בר כי רב צניע לה אלא כלבא כיון דמסריך בה מירתתא אמרי כיון דכי שדיא ליה אומצא מסריך בתרה אמרי אינשי משום אומצא דשריא ליה הוא דמסריך גר תושב האמור לענין רבית מאי היא דכתיב וכו' ימוך אהיך ומטה ידו עמך והחזקת בו גר ותושב וחי עמך אל תקח מאתו נשך ותרביית ויראת מאלהיך וחי אהיך עמך ורמינהו ליוין מהן ומלוין אותן ברביית וכן בגר תושב אמר רב נחמן בר יצחק מי כתיב אל תקח מאתם מאתו כתיב מישראל תנו רבנן אל תקח מאתו נשך ותרביית אבל אתה נעשה לו ערב ערב